

Nr 12.

Ankom till riksdagens kansli den 7 februari 1935 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under utgifter för kapitalökning gjorda framställningar om anslag till kapitalökning för arrendeegnahmefonden och arrendelånefonden m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

I statsverkspropositionen, avdelning Utgifter för kapitalökning, bil. 6, punkten 11, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

1) såsom kapitalökning för arrendeegnahmefonden anvisa för budgetåret 1935/1936 ett *reservationsanslag* av 1,800,000 kronor;

2) medgiva Kungl. Maj:t rätt att i vissa i departementschefens anförande till statsrådsprotokollet avsedda fall besluta om försäljning av med arrendeegnahmefondens medel inköpta fastigheter.

Under punkten 12 i samma bilaga har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom kapitalökning för arrendelånefonden anvisa för budgetåret 1935/1936 ett *reservationsanslag* av 300,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendena hänvisas till statsrådsprotokollet.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehäft följande inom riksdagen väckta motioner, nämligen

I) II:77 av herrar *Olsson* i Ramsta och *Osberg*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta

1) att såsom kapitalökning för arrendeegnahmefonden anvisa för budgetåret 1935/1936 ett *reservationsanslag* av 4,500,000 kronor;

2) att såsom kapitalökning för arrendelånefonden anvisa för budgetåret 1935/1936 ett *reservationsanslag* av 750,000 kronor;

II) II:104 av herr *Eriksson* i Sandby *m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta om betydlig utvidgning av verksamheten beträffande anläggande av arrendejordbruk,

att riksdagen beslutar giva statens jordnämnd i uppdrag att undersöka möjligheterna och där det kan anses lämpligt på godtagbara villkor i större utsträckning verkställa inköp av för ändamålet lämplig, i enskild eller bolags ägo befintlig passande jord och skogsmark för anläggande av arrendejordbruk,

samt att till denna verksamhet, utöver redan anvisade belopp, för budgetåret 1935/1936 ställes ett anslag av lånemedel om 5 miljoner kronor till förfogande;

III) I: 217 av herr *Johansson, Johan, m. fl.* vari hemställda, att riksdagen för sin del måtte besluta att å lånebelopp lyftat ur arrendeegnahmislånefonden skall erläggas en årlig ränta med högst 3,5 procent;

IV) II: 358 av herr *Wallén m. fl.*, vari hemställda, att riksdagen för sin del måtte besluta att å lån ur arrendeegnahmislånefonden skall erläggas en årlig ränta med högst 3,5 procent.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna II: 77 och II: 104, hänvisas till dessa. Till stöd för motionerna I: 217 och II: 358, vilka i allt väsentligt äro likalydande, har åberopats vad som anförts i motionen I: 195.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att verksamheten med upplåtande av arrendeegnahem under nästkommande budgetår skulle avse färdigställande av ungefär enahanda antal lägenheter som avsågs med det för innevarande budgetår beviljade anslaget eller ett hundratal. För detta ändamål har beräknats ett kostnadsbelopp av 900,000 kronor. Till samma belopp hava kostnaderna för de erforderliga jordköpen under nästa budgetår beräknats. I enlighet härmed har Kungl. Maj:t såsom kapitalökning för arrendeegnahmefonden för budgetåret 1935/1936 begärt ett reservationsanslag av 1,800,000 kronor, varav 1,000,000 kronor skulle utgå av lånemedel.

Departementschefen har vidare biträtt ett av statens jordnämnd framlagt förslag, att Kungl. Maj:t måtte av riksdagen utverka sig rätt att utan riksdagens hörande i vart särskilt fall besluta om försäljning av sådana delar av de med arrendeegnahmefondens medel inköpta fastigheter, vilka finnas icke lämpligen böra disponeras såsom arrendeegnahem. Kungl. Maj:t har därför begärt riksdagens medgivande att besluta om försäljning i dylika fall.

Då för arrendeegnahmeverksamhetens bedrivande är nödvändigt, att medel finnas tillgängliga för beviljande av arrendelån åt arrendatorer å de nya arrendeegnahmerna, har Kungl. Maj:t såsom kapitalökning för arrendelånefonden för budgetåret 1935/1936 begärt ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

Utskottet.

Vad först angår motionerna II: 77 och II: 104, vilka åsyfta en betydande utvidgning av arrendeegnahmeverksamheten, anser utskottet, i likhet med motionärerna, att denna verksamhet är ett betydelsefullt led i statsmakternas strävan att skapa nya tillfällen till självförsörjning och att verksamheten sålunda bör utökas, så snart detta lämpligen kan ske, därvid särskild hänsyn bör tagas till de delar av landet, som äro utsatta för stor arbetslöshet av till synes bestående art, därest förutsättningar i övrigt där finnas för denna verksamhet. Då arrendeegnahmeverksamheten ännu befinner sig på försöksstadiet, synes emellertid försiktigheten bjuda, att densamma för nästa budgetår begränsas på sätt Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet kan alltså icke biträda motionerna II: 77 och II: 104.

Mot Kungl. Maj:ts förslag har utskottet intet att erinra. Vidkommande därefter den i motionerna I: 217 och II: 358 föreslagna räntesänkningen till högst 3.5 procent har i motionerna icke utsagts, huruvida med desamma avses ränta å arrendelån eller ränta å ogulden köpeskilling vid inlösen av arrendeegnahem. Å arrendelån skall ränta icke erläggas annat än om till betalning förfallet kapitalbelopp icke erlægges inom härför stadgad tid. I dylikt fall är låntagaren skyldig att, därest så påfordras, å beloppet gälda ränta efter fem procent om året från förfalldagen, tills likvid sker. Då en sänkning av den sålunda föreskrivna dröjsmålsräntan väl ej kan ifrågasättas, torde motionerna få antagas avse en sänkning av räntan å köpeskilling vid inlösen av arrendeegnahem. Emellertid skall enligt särskilt stadgande angående sådan ränta i tillämpliga delar lända till efter rättelse vad därutinnan gäller beträffande försäljning av jordbrukslägenhet för egnahemsändamål enligt förordningen angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. Utskottet har i sitt utlåtande nr 11 tillstyrkt en sänkning av räntan enligt sistnämnda förordning. Denna räntesänkning blir automatiskt gällande även vid inlösen av arrendeegnahem. Utskottet finner därför någon åtgärd i anledning av motionerna I: 217 och II: 358 icke vara påkallad.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

A) att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna II: 77 och II: 104

1) såsom kapitalökning för arrendeegnahemsfonden anvisa för budgetåret 1935/1936 ett *reservationsanslag* av 1,800,000 kronor;

2) medgiva Kungl. Maj:t rätt att i förut avsedda fall besluta om försäljning av med arrendeegnahemsfondens medel inköpta fastigheter;

3) såsom kapitalökning för arrendelånefonden anvisa för budgetåret 1935/1936 ett *reservationsanslag* av 300,000 kronor;

B) att motionerna I: 217 och II: 358 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Beträffande sättet för anskaffande av de till kapitalökning tillstyrkta medlen torde statsutskottet framdeles under riksdagen avgiva förslag.

Stockholm den 7 februari 1935.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, August Nilsson, von Stockenström, Fritiof Gustafson, Dalberg, Alfred Andersson, Henriksson* och *Saune*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Gustafson* i Kasenberg, *Andersson* i Löbbo, *Liedberg, Andersson* i Tungelsta, *Pettersson* i Rosta, *Karlsson* i Munkedal och *Osberg*.